T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/126
KARAR NO : 2025/639
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: Davacıya ait taşınmaza, imar planında yol ve yeşil alan olarak belirlenmek suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, kamulaştırmasız el atmadan dolayı uğranılan zararın yasal faizi ile tazmini istemiyle açılan davanın, açıldığı tarih itibariyle yürürlükte bulunan 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Ek 1. maddesine 26/11/2022 tarihinde yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanunun 3. maddesi ile eklenen "*Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adlî yargıda görülür.*" hükmü uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. Ö.
Vekili : Av. N. K.
Davalı : Çankaya Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. M. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait parselde, 2559 metrekare müstakil tapulu arsaya 16/02/2007 tarihinde hiçbir kamulaştırma işlemi yapılmaksızın, bedeli ödenmeksizin ve müvekkiline hiçbir bilgi verilmeden *"35 metre genişliğinde yol yapılarak"* fiilen işgal etmek suretiyle el konulduğunu, yol dışında kalan yerlerin de yine hiçbir kamulaştırma işlemi yapılmaksızın, bedelini ödemeksizin ve davacıya hiçbir bilgi verilmeksizin, *"yeşil alan"* yapmak suretiyle fiilen işgal edildiğini, davalı belediyenin 08/01/2009 tarih ve 55 sayılı belediye encümen kararına istinaden yapılan 81025 numaralı parselasyon planı ile müvekkilinin taşınmazına karşılık Ankara Büyükşehir Belediyesinin parselden 2559/86965 hisse olarak şuyulandırıldığını, 12/10/2009 tarihinde şuyulandırılmış olarak müvekkili adına resen tapuya tescil edildiğini, fiilen yok edilen parselde oluşan zararın tazmini için Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinde E.2014/276 (yeni E.2020/293) sayı ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Çankaya Belediyesi aleyhine *"kamulaştırmasız el koyma nedeniyle tazminat (bedel) davası"* açıldığını, açılan davada Büyükşehir Belediyesi yönünden kabul kararı verildiğini, Çankaya Belediyesi yönünden ise davanın atiye terk edilmesi sebebiyle karar verilmediğini, verilen kararın bozma sonrası kesinleştiğini; davalının usulsüz imar uygulaması ile Mayıs 2014 tarihi itibariyle 2.175.150 TL değere sahip olan taşınmazının imar uygulaması sonucu başka parsele şuyulandırdığını ve tespit edilen değerin yarısı olduğunu, bu nedenle 1.087.575 TL zararın mevcut olduğunu ve bu zarardan Çankaya Belediyesinin sorumlu olduğunu ifade ederek, şimdilik 10.000 TL bedel farkının haksız el koyma tarihi olan 12/10/2009 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Uyuşmazlığın anlaşılabilmesi açısından, mevcut dava açılmadan önceki yargılama süreci şöyledir:

3. Davacı vekili, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından fiilen yol yapılmak, Çankaya Belediyesi tarafından da, usulsüz imar uygulaması yapılması suretiyle kain ada parselde oluşan zararın tazmini için Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinde E.2014/276 esas sayılı yargılama dosyası ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Çankaya Belediyesi aleyhine "*kamulaştırmasız el koyma nedeniyle tazminat (bedel) davası"* açmıştır.

4. Yapılan yargılama sürecinde alınan 11/03/2015 tarihli bilirkişi heyet raporunda; ada parsele yol yapılması eyleminde ve şuyulandırılan 29018/1 ada parselin (Onaylı imar planı 14 nolu plan notu gereği) sorumluluğunun Ankara Büyükşehir Belediyesinde olduğu değerlendirilmiş; bu değerlendirmeye istinaden *"Çankaya Belediyesi yönünden"* açılmış olan dava atiye terkedilmiştir.

5. Ankara 23.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 08/10/2015 tarih ve E.2014/276 K. 2015/436 sayılı kararda *"…davalı idarenin işlemi sonucu bu şuyulandırmanın yapıldığı, bundan dolayı açılacak tazminata ilişkin davaların idari yargıda tam yargı davasına konu edilmesi gerektiğinden…"* bahisle yargı yolu yönünden davanın reddine karar verilmiş, kararının temyizi üzerine, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi 28/02/2017 tarih ve E.2016/3253, K.2017/7020 sayı ile *"Davacının şuyulandırılmak suretiyle paydaş yapıldığı 29018 ada 1 parsel sayılı taşınmazın da "Kentsel Rekreasyon alanı" olarak kamuya özgülendiği gözetildiğinde, bu parseldeki davacı payına el atıldığının kabulü gerekir. Bu nedenle işin esasına girilerek hüküm kurulması gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmadığı "* gerekçesiyle kararı bozmuştur.

6. Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinde bozma kararı üzerine yapılan yargılama sürecinde, 05/03/2019 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediyesi aleyhine (Ankara 27 Asliye Hukuk Mahkemesi E.2019/144 sayı ile) 2.125.150 TL ek dava açılmıştır. Bu dava Ankara 23 Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2018/484 sayılı dosyası ile birleştirilerek görülmüştür.

7. Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/06/2019 tarih, E.2018/484 ve K.2019/295 sayılı kararı ile, asıl dava için *50.000* TL birleşen dava için de 2.125.150 TL olmak üzere toplam 2.175.150 TL kamulaştırmasız el atma bedelinin Ankara Büyükşehir Belediyesinden tahsiline karar vermiştir. Çankaya Belediyesi yönünden, dava atiye terk edildiğinden, hüküm kurulmamıştır.

8. Bu kararın temyizi üzerine, Yargıtay 5 Hukuk Dairesinin 18/02/2020 tarih ve E.2019/12099, K.2020/2630 sayı ile *"…dava konusu parsel sayılı taşınmazın imar uygulaması ile gittiği 29018 ada 1 parsele el atıldığının kabulü ile bozma yapılmış olup, … 29018 ada 1 parselin değerlendirme tarihi olan 2014 yılının Mayıs ayında metrekare birim fiyatının 425 TL olarak kabulü ile davacı payı olan 1.087.575 TL ye hükmedilmesi gerekirken dava konusu taşınmazın parsel olarak kabulü ile fazlaya hükmedilmesi doğru görülmemiştir…"* gerekçesiyle kararı bozmuştur.

9. Bozma ilamı üzerine dosyanın gönderildiği, Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

26/01/2021 tarih ve E.2020/293, K.2021/5 sayılı kararı ile Yargıtay bozma kararına uymuş ve neticeten; a-) Toplamda 1.087.575,00 TL nin Ankara Büyükşehir Belediyesinden tahsiline, b-)29018 ada 1 parsel sayılı taşınmazda bulunan 2559/86965 hissenin tapusunun iptali ile Ankara Büyükşehir Belediyesi adına tesciline karar vermiştir.

10. Bu kararın temyizi üzerine, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi 07/12/2021 tarih ve E.2021/4042 ve K.2021/14507 sayı ile Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/01/2021 tarih, E.2020/293 ve K.2021/5 sayılı kararını onamış; karar düzeltme yoluna gidilmiş, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi 30/05/2022 tarih ve E.2022/1768, K.2022/9616 sayı ile karar düzeltme istemini reddetmiş ve 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/01/2021 tarih E.2020/293, K.2021/5 sayılı kararı kesinleşmiştir.

11. Bu süreçte Yargıtay değerlendirmeleri ve mahkeme kararları sonucunda; fiilen el atılan ada parsel için Mayıs 2014 tarihi itibariyle tespit edilen 2.175.150 TL zararın, Mayıs 2014 itibariyle 1.087.575 TL kısmından Ankara Büyükşehir Belediyesinin sorumlu tutulduğu; Mayıs 2014 tarihi itibariyle 1.087.575 TL bakiye fark zarardan ise hukuka aykırı imar uygulaması (önceden kısıtlı bir kamu parseline şuyulandırma yapılması) nedeniyle Çankaya Belediyesinin sorumlu olduğu gerekçesiyle; bakiye fark zararın tazmini maksadıyla Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinde Çankaya Belediyesi yönünden atiye terkedilen dava için; Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde E.2022/283 sayı ile mevcut ek dava açılmıştır.

12. **Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2023 tarih ve E.2022/283 K.2023/305 sayılı kararı** ile, idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan bu davada idari yargı görevli olduğundan ve yargı yolu caiz olmadığından, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava, ilçe belediyesinin yapmış olduğu imar uygulaması sonucu uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir.*
>
> *Davacı vekili, müvekkili adına kayıtlı arsaya yol yapılmak suretiyle el konulduğunu, 2009 yılında yapılan imar uygulaması ile parsele şuyulandırıldığını, bu nedenle açılan davada Büyükşehir Belediyesi yönünden kabul kararı verildiğini, Çankaya Belediyesi yönünden ise atiye terk edilmesi sebebiyle karar verilmediğini, verilen kararın bozma sonrası kesinleştiğini ve davalının usulsüz imar uygulaması ile Mayıs 2014 tarihi itibariyle 2.175.150 TL değere sahip olan taşınmazını imar uygulaması sonucu başka parsele şuyulandırdığını ve tespit edilen değerin yarısı olduğunu bu nedenle 1.087.575 TL zararın mevcut olduğunu ve bu zarardan Çankaya Belediyesi'nin sorumlu olduğunu belirterek şimdilik 10.000 TL bedel farkının haksız el koyma tarihi olan 12/10/2009 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Davalı vekili, işbu davada idari yargının görevli olduğunu, ayrıca husumet nedeniyle reddi gerektiğini, daha önce açılan davanın kesinleştiğini belirterek usulden ve ayrıca esas bakımından davanın reddi gerektiğini savunmuştur. Uyuşmazlık, öncelikle dava konusu uyuşmazlığın adli yargıda mı yoksa idari yargıda mı görüleceği noktasındadır.*
>
> *6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 1. maddesine göre, mahkemelerin görevi, ancak kanunla düzenlenir. Göreve ilişkin kurallar kamu düzenindendir. Aynı Kanunun 2. maddesinde asliye hukuk mahkemelerinin görevi düzenlenmiştir.*
>
> *Ankara ili, Çankaya ilçesi, Lodumu Mahallesi, parselin bulunduğu alana ait 1/1000 ölçekli Mevzi İmar Planının Ankara Valiliğince onaylandığı, onaylı imar planına istinaden* hazırlanan *parselasyon planının ise il idare kurulunca kabul edildiği, düzenleme ortaklık payının %35 olduğu, bu plana göre sayılı parselin tahsisinden oluşan 2559 metrekare yüzölçümlü parselin onaylı imar planı ile resmi kurum alanı olarak*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

tanımlandığı, taşınmazın bulunduğu bölgenin Çankaya Belediye Meclisinin 08/12/2004 tarih ve 404 sayılı kararı ve Ankara Büyükşelir Belediye Meclisinin 15/03/2005 tarihi ve 685 sayılı kararı ile onaylanan ve askı süresi içerisine yapılan itirazların Çankaya Belediye Meclisinin 05/07/2005 tarih ve 572 sayılı kararı ile reddedilerek onaylanan Toplu Konut Alanına ilişkin 1/1000 ölçekli Uygulama İmat Planı değişikliği düzenleme sınırı içerisinde kaldığı, onaylı imar planı değişikliğine istinaden hazırlanan Belediye Encümeninin 21/08/2008 tarih ve 1685/35 sayılı kararı ile kabul edilip Ankara Büyükşehir Belediye Encümeninin 25/09/2008 tarih ve 2472 sayılı kararı ile onaylanarak askı süresi içerisinde yapılan itirazların ise Belediyemiz Encümeninin 08/01/2009 tarih ve 55 sayılı kararı ile reddedilerek kesinleşen 81205 nolu parselasyon planı ile yeniden düzenlemeye alındığı ve parselasyon planının 12/10/2009 tarihinde tapuya tescil edildiği, düzenlemeye alınan sayılı parsel mevcutta fiilen var olan Enerji Nakil Hatlarının altında kalması, imar kullanımının "Resmi Kurum" olması sebebi ile Toplu Konut Alanı imar planı değişikliği ile bu alanda 35 metre genişliğinde yol ve yeşil alanların oluşturulması sonucu, parselden kesinti yapılmaksızın yine kamu parseli niteliğinde olan Kentsel Rekreasyon Alanı kullanımında alan imarın parseline tahsis edildiği anlaşılmıştır. parsel sayılı taşınmazın tapu kütüğü kapatılarak tahsis edildiği 29018 ada 1 parsele şuyulandırılmıştır.

Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2014 276 Esas sayılı dosyasında kamulaştırmasız el atılan taşınmaz bedelinin tahsili isteminde açılan davanın yapılan yargılaması sonucunda verilen kararın Yargıtay 5. Hukuk Dairesince bozulması sonrası aynı mahkemenin 2018/484 Esas sayılı dosyasında yapılan yargılama sonucunda 14/06/2019 tarih ve 2019/295 Karar sayılı karar ile davalı Ankara Büyükşehir Beyediye Başkanlığı yönünden açılan davanın kabulüne karar verilmiş ve bu kararın temyizi üzerine Yargıtay 5. Hukuk Dairesince metrekare birim fiyatı yönünden verilen kararın usul ve yasaya aykırı olması sebebiyle hükmün bozulmasına karar verilmiş ve bozma sonrası aynı mahkemenin 2020/293 Esas sayılı dosyasında yapılan yargılama sonucunda 26/01/2021 tarih ve 2021/5 Karar sayılı karar ile davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı yönünden açılan davanın kabulüne, davalı Çankaya Belediye Başkanlığı hakkında açılan dava atiye terk edildiğinden karar verilmesine yer olmadığına kararı verilmiş ve bu karar kesinleşmiştir.

Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin yukarıda anılan davası, kamulaştırmasız el atılan taşınmaz bedelinin tahsili istemine ilişkindir. Oysa mahkememizde görülmekte olan bu dava ilçe belediyesinin yapmış olduğu imar uygulaması ile adına kayıtlı olan taşınmazın başka bir parsele şuyulandırılması ve şuyulandırılan parselin değerinin yarı oranında düşük olması sebebiyle uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir. Davacı adına kayıtlı parsel sayılı taşınmazın şuyulandırılması sonucu gittiği parsel sayılı taşınmaz yönünden verilen karar kesinleşmiştir. Davacının 2.559 metrekare hissesi yönünden verilen bu karar kesinleştiğinden ve sorumlu idare Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak kabul edildiğinden aynı taşınmaz ile ilgili aynı hukuki sebebe dayalı bir dava mevcut olmadığı kabul edilmiştir.

Davalı Çankaya Belediyesine karşı açılan davada husumetin dayanağını oluşturan hususlar idarenin eylem ve işlemlerinden kaynaklanmaktadır. Davalının sorumluluğunun kaynağı idarenin her türlü işlem ve eyleminden kaynaklanan kamu hukuku ilkeleri doğrultusunda oluşmuş idare hukukuna özgü sorumluluk türüdür. İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, uygulamada hizmet kusuru kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusuru genel olarak doktrinde idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir kamu hizmetinin kuruluşunda, düzenlenmesinde veya teşkilatında, bünyesinde, personelinde yahut işleyişinde birtakım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması şeklinde tanımlanmaktadır.

Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, dolayısıyla olayda hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde idari dava türleri arasında

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

sayılan idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası kapsamında idari yargı yerlerince yapılması ve idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttüğü sıradaki eyleminden doğan zararın giderilmesine yönelik olarak açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği açıktır.

Davalıya atfedilen ve sorumluluğun dayanağı olarak gösterilen hususlar adli yargının görev alanında olan bir uyuşmazlıktan kaynaklanmamıştır. Davalı kamu kuruluşunun kendi görev alanındaki kamu hizmetinin, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceğinden anılan kuruluşun idari işlem ve eylemlerinden doğan uyuşmazlıkların da Anayasa'nın 125. maddesi ve 2577 sayılı İYUK'nun 2. maddesine göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinde dava şartları düzenlenmiş, yargı yolunun caiz olması dava şartı olarak sayılmıştır.

Aynı Kanunun dava şartlarının incelenmesini düzenleyen 115. maddesi ile, "Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler" hükmü getirilmiştir.

Dava konusu somut olayda, 2009 yılında ilçe belediyesince yapılan imar uygulaması ile davacı adına kayıtlı taşınmazın şuyulandırıldığı parselin değerinin daha düşük olması sebebiyle bu davanın açıldığı, davalı belediyenin görevi kapsamında yapmış olduğu imar uygulaması ve parselasyon ile daha değersiz bir yerden şuyulandırma yapılmasının ilçe belediyesinin görevi kapsamında bir idari işlem olduğu, kamulaştırmasız el atma olgusuna dayalı bir dava mevcut olmadığı, davacının talebinin dayanağı ve gerekçesinin adli yargının görev alanında bulunmadığı, idarenin hizmet kusuruna dayalı olarak açılan bu davada idari yargının görevli olduğu anlaşılmakla yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan gerekçelerle:

1)Yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden REDDİNE ..."

13. Davacı vekili bu kez, aynı hukuki sebebe dayalı olarak 12.795,000 TL bedelin davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

14. **Ankara 24. İdare Mahkemesi 25/04/2023 tarih ve E.2023/805, K.2023/816 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle, görevsizlik kararı vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dilekçesinin incelenmesinden; 'nde kain, davacının maliki olduğu parsel sayılı taşınmazın bir kısmına fiilen 35 metre genişliğinde yol yapılmak ve yol dışında kalan kısmına da yeşil alan yapılmak suretiyle kamulaştırmasız el konulduğundan bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 12.795.000,00-TL taşınmaz bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, usul hükümlerinin derhal uygulanması gerektiği ilkesi ve görev kurallarının kamu düzeninden olduğu gözetildiğinde, uygulama imar planında umumi hizmetlere ve resmi kurum alanlarına ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufun hukuken kısıtlandığından bahisle taşınmaz bedeline karşılık olarak tazminat istemiyle açılan davalarda, 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesine; "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davaların adli yargıda görüleceği" şeklindeki kuralı getiren 7421 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra adli yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

uyarınca davanın görev yönünden reddine..."

15. Davacı vekilinin dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 24. İdare Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

16. Uyuşmazlık Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ile Danıştay Başsavcılığının somut uyuşmazlığa ilişkin yazılı düşünceleri istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

17. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...İdarenin, imar mevzuatı uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettiği, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler idari işlem niteliği taşımakta olup, idari işlemlerin iptali ve bu işlemlerden ya da idari eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2., 12. ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde açılacak iptal ve tam yargı davalarına konu edilmesi anılan kanun hükümleri gereğidir.

Bu itibarla, hukuka uygun olup olmadığının tespiti ve zarar doğuran sonuçlarının giderilmesi idari yargının görev alanında bulunan idari işlem ve eylemlerin hukuk düzeninde oluşturduğu etki ve sonuçlarla ilgili tazminat taleplerinin adli yargıda açılacak tazminat davalarına konu edilmesi hukuken mümkün bulunmamaktadır.

Davacılar tarafından, uyuşmazlığa konu taşınmazın imar planında "yol ve yeşil alan" olarak ayrılması nedeniyle kamulaştırmasız el atmadan doğan arsa bedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanunun 2., 12. ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı mercilerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmesi gerekmekte ise de, bakılan davanın açıldığı tarih itibariyle yürürlükte bulunan 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun Ek 1. maddesine 26/11/2022 tarihinde yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanunun 3. maddesi ile eklenen "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adlî yargıda görülür." hükmü uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesinin 16/01/2025 tarihli ve E:2024/135, K:2025/20 sayılı kararı ile 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen üçüncü cümlesi iptal edilmişse de, anılan kararla; kuralda hangi kapsamdaki hangi durumda, hangi yargı kolunda, kim tarafından ve hangi taleple dava açılacağı hususunun tereddüte yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak düzenlendiği gözetildiğinde kuralın kanunilik şartını taşıdığı sonucuna ulaşıldığı, öte yandan, itiraz konusu kuralda kamulaştırma işlemlerine ilişkin olağan hukuki sürecin tersine çevrilerek *dava açma külfetinin taşınmazına kamulaştırmasız el atılan malike yüklendiği, imar planlarında umumi hizmetlere ayrılan taşınmazlara ilişkin olarak idarelere, kamulaştırma yapmak yerine kamulaştırma için Anayasa'da belirtilen ilkelere aykırı olarak taşınmazları elde etme imkanı tanıyan kuralın Anayasa'nın sözüyle bağdaşmadığı, kuralın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında anılan maddelere*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığı, kuralın taşınmaz maliklerinin adli yargıda dava açabileceğine ilişkin bölümünün Anayasa'ya aykırılığı yönünde herhangi bir belirleme yapılmadığı gözönünde bulundurulduğunda, kararın yargı yolunun değişmesini gerektirecek bir durum yaratmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim Danıştay Altıncı Dairesinin 26/05/2025 tarihli ve E:2025/736, K:2025/2943 sayılı ve 16/06/2025 tarihli ve E:2024/1959, K:2025/3308 sayılı kararları da bu yöndedir.

Dolayısıyla, yukarıda yer verilen Yasa hükümleri ve yargı kararları uyarınca, uyuşmazlığa konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığından bahisle arsa bedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir...."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

18. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibj, Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Öte yandan, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun ek 1. maddesinin birinci fıkrasında; "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet- hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe: imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldıracak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. ..." hükmüne yer verilmiş, bu maddeye, 26.11.2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7421 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3. maddesiyle; "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adli yargıda görülür." cümlesi eklenmiştir. Söz konusu cümle, Anayasa Mahkemesinin 30.04.2025 tarihli ve 32886 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2024/135 E. ve 2025/20 K. sayılı kararıyla iptal edilmiş ise de, iptal kararının, Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 9 ay sonra yürürlüğe girmesine karar verildiği, 9 aylık sürenin henüz dolmadığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından da şu ana kadar herhangi bir düzenleme yapılmadığı anlaşıldığından, mevcut düzenleme uyarınca değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemleri, idari işlem; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, idari eylem olarak tanımlanmaktadır.

Bu bakımdan, idarece kamu gücü kullanılarak, tek yanlı biçimde yapılan uygulamalar sonucunda uğranılan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrarlı kararları ile 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında ve imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmekte ise de, somut uyuşmazlıkta görevli mahkemeyi belirleyen ve 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle uyarınca, kamulaştırmasız el atmanın hukuki veya fiili olmasına bakılmaksızın, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 26.12.2022 tarihli ve 2022/351 Esas, 2022/701 Karar sayılı kararında da aynı hususların vurgulandığı görülmektedir.

Bu nedenle, dava konusu uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevine girdiği

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

anlaşıldığından, Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.04.2023 tarihli ve 2022/283 E., 2023/305 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

19. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

20. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanun; kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların, Devlet ve kamu tüzelkişilerince kamulaştırılmasında yapılacak işlemleri, kamulaştırma bedelinin hesaplanmasını, taşınmaz malın ve irtifak hakkının idare adına tescilini, kullanılmayan taşınmaz malın geri alınmasını, idareler arasında taşınmaz malların devir işlemlerini, karşılıklı hak ve yükümlülükler ile bunlara dayalı uyuşmazlıkların çözüm usul ve yöntemlerini düzenler.

Özel kanunlarına dayanılarak gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri adına yapılacak kamulaştırmalarda da, bu Kanun hükümleri uygulanır."

21. 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

" (Ek: 20/8/2016-6745/33 md.)

Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldıracak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. (İptal: Anayasa Mahkemesinin 20/12/2018 tarihli ve E.: 2016/181 K.: 2018/111 sayılı Kararı ile)

(Ek cümle:16/11/2022-7421/3 md.) Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adli yargıda görülür."

B. Yargı Kararları

22. Anayasa Mahkemesinin 20/12/2018 tarihli ve E.2016/181, K.2018/111 sayılı kararıyla; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen Ek 1. maddenin birinci fıkrasının "Bu süre içerisinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından, bu Kanunun geçici 6 ncı maddesindeki uzlaşma sürecini ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemleri tamamlandıktan sonra taşınmazın kamulaştırmasından sorumlu idare aleyhine idari yargıda dava açılabilir." şeklindeki ikinci cümlesinin iptaline karar verilmiştir. Kararın ilgi kısmı şöyledir :

"...

74. Dava konusu ek 1. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi dışında kalan kısmında yer alan düzenlemeler gereği süresinde kamulaştırma yapılmaması hâlinde

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

taşınmaz malikleri ilgili idare aleyhine dava açma hakkını elde etmekle birlikte, Kanun'un geçici 6. maddesindeki malik aleyhine olan hükümlerin sürekli nitelikte uygulanması Anayasa Mahkemesinin 1/11/2012 tarihli ve E.2010/83, K.2012/169 sayılı kararında da açıklandığı üzere bu davalarda kamulaştırma için Anayasa'nın 46. maddesinde öngörülen güvenceleri etkisiz bırakacaktır.

75. Maddenin bu bölümünün Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sürekli uygulanması, idarelerin özel mülkiyete kamulaştırmasız el atma yoluyla müdahalesinin de sürekli hâle gelmesine sebep olabilecek niteliktedir. İdareler kural ile kamulaştırma yapmak yerine kamulaştırma için Anayasa'da belirtilen ilkelere aykırı olarak taşınmazları elde edebilme imkânına sahip olabilecektir. Böyle bir durumda devletin hukuka bağlılığı ilkesi zedeleneceği gibi bireyler açısından hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik de ortadan kalkacaktır. Bir hukuk devletinde kanunların hukuka aykırı uygulamaları teşvik etmesi kabul edilemez.

76. Açıklanan nedenlerle maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi dışında kalan bölümü, Anayasa'nın 2., 35. ve 46. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir. Maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi dışında kalan bölümü, Anayasa'nın 2., 35. ve 46. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden bu bölümün Anayasa'nın 6., 7., 8., 9., 10., 11., 36., 90., 125., 138., 142. ve 176. maddeleri yönünden ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir..."

23. Bunun üzerine, 26/11/2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına yukarıda arz ve izah kılındığı üzere "Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adli yargıda görülür." cümlesi eklenmiştir.

24. Anayasa Mahkemesinin 30/04/2025 tarihli ve 32886 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16/01/2025 tarihli ve E.2024/135, K.2025/20 sayılı kararıyla; 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen üçüncü cümlesinin iptaline, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...

29. Diğer yandan kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için taşınmaza ihtiyaç duyulması hâlinde 2942 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda kamulaştırma için öngörülen usul ve esaslara uygun hareket edilmesi gerekmektedir. Kamulaştırmasız el atmanın bir görünümü olan hukuki el atma durumunda mevzuatta öngörülen süre içinde idarece kamulaştırma veya kısıtlılığı kaldıracak şekilde imar işlemlerinin yapılmaması hâli ortaya çıkmaktadır. Buna göre kamulaştırmasız el atma sebebiyle mahkemelerce taşınmazın değerine ilişkin olarak hükmedilen bedel hukuka aykırı olarak ortaya çıkan durumun telafi edilmesi suretiyle tasfiyesini amaçlamaktadır. Bu bakımdan yalnızca mahkemelerce kamulaştırmasız el atma sebebiyle bedele hükmedilmesi değil hükmedilecek bedelin bir an evvel hak sahiplerine ödenmesi de hukuka aykırı durumun ortadan kaldırılmasının bir gereğidir.

30. İtiraz konusu kuralda ise kamulaştırma işlemlerine ilişkin olağan hukuki süreç tersine çevrilerek dava açma külfeti taşınmazına kamulaştırmasız el atılan malike yüklenmektedir. Ayrıca mahkeme kararlarıyla hükmedilen taşınmazın gerçek karşılığının peşin ödenmesi şartının yerine getirilmesi sağlanmadan taşınmaz malikine ait tapu kaydının iptali ile davalı idare adına tesciline karar verilmesi hâlinde gerçek anlamda bir telafiden veya tasfiyeden bahsedilmesi mümkün olmayacaktır. Zira Anayasa'nın 46. maddesinin birinci fıkrası -anılan maddenin ikinci fıkrasında belirtilen istisnai durumlar hariç- gerçek karşılığı peşin ödenmedikçe taşınmazın kamulaştırılmasına, diğer bir ifadeyle idare adına tesciline imkân tanımamaktadır. Hükmedilen bedelin malike ödenmesi sağlanmadan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

taşınmazın idare adına tescil edilmesini önleyen herhangi bir güvence getirilmeden tasfiye amaçlı düzenlemenin Anayasa'nın 46. maddesindeki gereklilikleri karşıladığı söylenemez.

31. Bu itibarla Anayasa Mahkemesinin 20/12/2018 tarihli ve E.2016/181, K.2018/111 sayılı kararından sonra Kanun'un ek 1. maddesine eklenen kuralla hukuki el atma hâlinde taşınmaz malikleri tarafından bedele ilişkin olarak dava açılabileceği ve bu davalarda adli yargının görevli olduğu belirlenmekle birlikte anılan kararda vurgulananın aksine kamulaştırmanın Anayasa'nın 46. maddesinde öngörülen ilkelere uygun yapılmasını sağlayacak herhangi bir kanuni güvenceye yer verilmediği görülmektedir. Bu hâliyle kuralın, Anayasa'nın sözüne açıkça aykırı olan kamulaştırmasız el atma uygulamasını olağanlaştırıp hukukileştirdiği ve kamulaştırmasız el atmayı, kamulaştırmaya alternatif olarak başvurulabilecek bir hukuksal araç olarak kabul ettiği izlenimi oluşmaktadır. Oysa idareyi Anayasa'nın 46. maddesinde öngörüldüğü şekliyle kamulaştırma yapma yükümlülüğünden kurtaracak herhangi bir usul Anayasa'nın sözüne aykırı olacaktır.

32. Dolayısıyla imar planlarında umumi hizmetlere ayrılan taşınmazlara ilişkin olarak idarelere, kamulaştırma yapmak yerine kamulaştırma için Anayasa'da belirtilen ilkelere aykırı olarak taşınmazları elde etme imkânı tanıyan kuralın Anayasa'nın sözüyle bağdaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

33. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddelerine aykırıdır. İptali Gerekir. Kuralın Anayasa'nın 125. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 125. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir

...

V. HÜKÜM

4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Kanun'un 33. maddesiyle eklenen ek 1. maddenin birinci fıkrasına 16/11/2022 tarihli ve 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle eklenen üçüncü cümlenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE 16/1/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi."

25. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11/02/1959 tarihli ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü şöyledir:

"İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

26. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

27. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

28. Dava, Ankara ili, Çankaya ilçesi, Lodumlu mevkiinde bulunan taşınmaza, imar planında yol ve yeşil alan olarak belirlenmek suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, kamulaştırmasız el atmadan dolayı uğranılan zararın yasal faizi ile tazmini istemiyle açılmıştır.

29. İdarenin, imar mevzuatı uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettiği, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler idari işlem niteliği taşımakta olup, idari işlemlerin iptali ve bu işlemlerden ya da idari eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2., 12. ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde açılacak iptal ve tam yargı davalarına konu edilmesi anılan kanun hükümleri gereğidir.

30. Davacı tarafından, uyuşmazlığa konu taşınmazın imar planında *"yol ve yeşil alan"* olarak ayrılması nedeniyle kamulaştırmasız el atmadan doğan arsa bedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanun'un 2., 12. ve 13. maddeleri uyarınca idari yargı mercilerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmesi gerekmekte ise de, iş bu davanın açıldığı tarih itibariyle yürürlükte bulunan 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Ek 1. maddesine 26/11/2022 tarihinde yürürlüğe giren 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen *"Bu süre içinde belirtilen işlemlerin yapılmaması halinde taşınmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ilişkin açılacak davalar, adlî yargıda görülür."* hükmü uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

31. Diğer yandan, Anayasa Mahkemesinin 16/01/2025 tarih ve E.2024/135, K.2025/20 sayılı kararı ile 2942 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin birinci fıkrasına 7421 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen üçüncü cümlesi iptal edilmişse de, anılan kararla; kuralda hangi kapsamdaki hangi durumda, hangi yargı kolunda, kim tarafından ve hangi taleple dava açılacağı hususunun tereddüte yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin

düzenlendiği gözetildiğinde kuralın kanunilik şartını taşıdığı sonucuna ulaşıldığı, öte yandan, itiraz konusu kuralda kamulaştırma işlemlerine ilişkin olağan hukuki sürecin tersine çevrilerek dava açma külfetinin taşınmazına kamulaştırmasız el atılan malike yüklendiği, imar planlarında umumi hizmetlere ayrılan taşınmazlara ilişkin olarak idarelere, kamulaştırma yapmak yerine kamulaştırma için Anayasa'da belirtilen ilkelere aykırı olarak taşınmazları elde etme imkanı tanıyan kuralın Anayasa'nın sözüyle bağdaşmadığı, kuralın Anayasa'nın 13., 35. ve 46. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında anılan maddelere aykırı olduğu sonucuna ulaşıldığı, kuralın taşınmaz maliklerinin adli yargıda dava açabileceğine ilişkin bölümünün Anayasa'ya aykırılığı yönünde herhangi bir belirleme yapılmadığı gözönünde bulundurulduğunda, kararın yargı yolunun değişmesini gerektirecek bir durum yaratmadığı sonucuna varılmıştır.

32. Dolayısıyla, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve yargı kararları uyarınca, uyuşmazlığa konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, arsa bedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

33. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2023 tarih ve E.2022/283 K.2023/305 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2023 tarih ve E.2022/283 K.2023/305 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5aUde1L - S7astoE - a18CUHZ - oqH3tg= ile erişebilirsin